

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] habeat locum in iudicijs? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

sola virtus est debita causa honoris: sciendum tamen quòd aliquis potest honorari non solum propter virtutem propriam, sed etiam propter virtutem alterius. Sicut principes & prælati honorantur, etiam si sint mali, in quantum gerunt personam Dei & cõmunitatis, cui præficiuntur; secundum illud Prou. 26. Sicut qui immitit lapides in aceruum Mercurij, ita qui tribuit insipienti honorem. Quia enim gentiles rationationem attribuebant Mercurio, aceruus Mercurij dicitur cumulus ratio cinij, in quo mercator quandoque mittit vnum lapillum loco centum marcarum: ita etiam honoratur insipiens qui ponitur loco Dei, & loco totius cõmunitatis. Et eadem ratione parentes, & domini sunt honorandi, propter participationem diuinæ dignitatis, qui est omnium pater & dominus. Senes autem sunt honorandi propter signum virtutis, quod est senectus, licet hoc signum quandoque deficiat. Vnde, vt dicitur Sap. 5. Senectus venerabilis est, non diuturna. neque annorum numero computata. Cani autem sunt sensus hominis, & ætas senectutis vita immaculata. Diuites autem honorandi sunt propter hoc, quòd maiorem locum in cõmunitatibus obtinent. Si autem solum intuitu diuitiarum honorentur, erit peccatum acceptionis personarum.

Et per hoc patet responsio Ad obiecta.

ARTIC. IV.

Vtrum in iudicijs locum habeat peccatum acceptionis personarum?

335

ar 1. hu-
ius ques.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quòd in iudicijs locum non habeat peccatum acceptionis personarum. Acceptio enim personarum opponitur distributiue iustitiæ, vt dictum est. Sed iudicia maxime videntur ad iustitiã cõmutatiuã pertinere. Ergo personarum acceptio non habet locum in iudicijs.

¶ 2 Præterea, Penæ secundum aliquod iudicium infliguntur. Sed in penis accipiuntur personæ absque peccato: quia grauius puniuntur qui inferunt iniuriã
in per-

in personas principum, quam qui in personas aliorum. Ergo personarum acceptio non habet locum in iudicijs.

¶ 3 Præterea, Ecclesiast. 4 dicitur, In iudicando esto pupillis misericors. Sed hoc videtur esse accipere personam pauperis. Ergo acceptio personarum in iudicijs non est peccatum.

SED contra est, quod dicitur Prouer. 18. Accipere personam in iudicio non est bonum.

RESPONDEO dicendum, quod sicut * dictum est, iudicium est actus iustitiæ, prout iudex ad æqualitatem iustitiæ reducit ea, quæ inæqualitatem oppositam facere possunt: personarum autem acceptio inæqualitatem quandam habet, in quantum attribuitur alicui personæ aliquid præter proportionem suam, in qua consistit æqualitas iustitiæ. Et ideo manifestum est, quod per personarum acceptiorem iudicium corrumpitur.

Ad primum ergo dicendum, quod iudicium dupliciter potest considerari. Vno modo quantum ad ipsam rem iudicatam: & sic iudicium se habet communiter ad commutatiuam, & ad distributiua iustitiæ. Potest enim iudicio diffiniri qualiter aliquid commune sit distribuendum in multos, & qualiter alteri vnus restituat, quod ab eo accepit. Alio modo potest considerari quantum ad ipsam formam iudicij, prout scilicet iudex etiam in ipsa commutatiua iustitiæ ab vno accipit, & alteri dat: & hoc pertinet ad distributiua iustitiæ. Et secundum hoc in quolibet iudicio locum habere potest personarum acceptio.

Ad secundum dicendum, quod cum punitur aliquis grauius propter iniuriam in maiorem personam commissam, non est personarum acceptio: quia ipsa diuersitas personæ facit, quantum ad hoc, diuersitatem rei, vt supra * dictum est.

Ad tertium dicendum, quod homo in iudicio debet pauperi subuenire quantum fieri potest: tamen

q. 60. a. 2

q. 58. ar.
10. ad 3.
et q. 61,
art. 2. ad
tert. un.

• hinc

sine læsione iustitiæ. Alioquin non haberet locum illud quod dicitur Exod. 23. Pauperis quoque non misereberis in iudicio.

QVÆST. LXIV.

De vitijs oppositis commutatiue iustitiæ: & primò de homicidio, in octo articulos diuisa.

Postea considerandum est de vitijs oppositis commutatiue iustitiæ. Et primò considerandum est de peccatis, quæ committuntur circa inuoluntarias commutationes. Secundò de peccatis quæ committuntur circa commutationes voluntarias. Committuntur autem peccata circa inuoluntarias commutationes per hoc, quòd aliquod nocumentum proximo infertur contra eius voluntatem. Quod quidem potest fieri dupliciter, scilicet facto & verbo. Facto quidem cum proximus læditur vel in persona propria, vel in persona coniuncta, vel in proprijs rebus. De his ergo per ordinem considerandum est. Et primò de homicidio per quod maximè nocetur proximo.

¶ Et circa hoc queruntur octo.

- ¶ Primo, vtrum occidere animalia bruta, vel etiam plantas, sit peccatum?
- ¶ Secundo, vtrum occidere peccatorem sit licitum?
- ¶ Tertio, vtrum hoc liceat priuatæ personæ, vel solum publicæ?
- ¶ Quarto, vtrum hoc liceat clerico?
- ¶ Quinto, vtrum liceat alicui occidere seipsum?
- ¶ Sexto, vtrum liceat occidere hominem iustum?
- ¶ Septimo, vtrum liceat alicui occidere hominem, seipsum defendendo?
- ¶ Octauo, vtrum homicidium casuale sit peccatum mortale?

ARTIC. I.

356 *Vtrum occidere quæcumque viuentia sit illicitum?*

2. 2. 39. 9. **A**D primum sic proceditur. Videtur, quòd occidere quæcumque viuentia sit illicitum. Dicit enim Apostolus ad Roman. 13. Qui ordinationi Dei resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Sed per ordi-

2. 2. 1. 10.
et 3 cont.
c. 14. 2. ff.